

CITES non detriment findings

for havpattedyr i Grønland 2023

**Greenland Institute of Natural Resources,
CITES Scientific Authority in Greenland**

Vurdering af bæredygtig eksport for CITES liste II arter fra Grønland, 2023

Indledning

Grønland er omfattet af CITES (Convention on International Trade in Endangered Species) også kendt som ”Washington konventionen”, og er herigennem forpligtet til at overholde CITES regler for eksport af produkter fra truede dyr. Disse er delt på 3 forskellige lister, der angiver hvor truet en art er af handel, og hvilke krav til tilladelser der er i forbindelse med eksport og import.

CITES vurderer at arter på **liste 1** er truet af udryddelse, og de må derfor ikke eksporteres eller importeres. For havpattedyr i Grønland, inkluderer liste 1 alle storhvaler, med undtagelse af vågehval i Vestgrønland.

Liste 2 består af truede arter der skal følges nøje, og hvor international handel skal kontrolleres. Produkter fra disse arter kan eksporteres og importeres, hvis der foreligger en såkaldt NDF (Non Detriment Finding). Denne angiver, at det vurderes, at en eksport ikke vil skade bestanden. Grønlandske arter på liste 2 inkluderer vågehvaler i Vestgrønland, alle småhvaler og isbjørn.

Mindre truede arter hvor international handel skal kontrolleres, hvis det kræves af et medlemsland, falder under **liste 3**. Arter på denne liste kan normalt eksporteres og importeres uden en NDF, og for havpattedyr i Grønland er hvalros på liste 3.

CITES er tiltrådt af op mod 200 lande. Konventionen omfatter udelukkende international handel (eksport), og regulerer således ikke fangst som sådan.

For hvert medlemsland er der en Administrativ Myndighed og en Videnskabelig Myndighed. I Grønland er den administrerende myndighed Departementet for Landbrug, Selvforsyning, Energi og Miljø, mens Grønlands Naturinstitut er udpeget af Selvstyret som videnskabelig myndighed. Dette er nedfældet i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 12 af 13. september 2004 om eksport og import af vilde dyr og planter mv. omfattet af konventionen af 3. marts 1973 om international handel med udryddelsestruede vilde dyr og planter (Washingtonkonventionen/CITES).

Non Detriment Finding, NDF

Den videnskabelige myndighed står for vurdering og udarbejdelse af en Non Detriment Finding, NDF, før eksport kan tillades af den administrerende myndighed.

Havpattedyr der jævnligt fanges i Grønland, som er omfattet af krav om NDF, og som kunne danne baggrund for eksport omfatter: Isbjørn, vågehval i Vestgrønland, narhval, hvidhval, marsvin, grindehval, spækhugger og hvidnæset delfin. For disse arter foretager Grønlands Naturinstitut nu årligt en vurdering der er gældende indtil næste vurdering foreligger. Efter forespørgsel fra den Administrative Myndighed foretages der endvidere en NDF-vurdering for hvalros, da import til EU-lande er underlagt strengere krav der kan sidestilles med liste 2 i CITES. For øvrige arter, der kun fanges i mindre antal, foretages vurderingen efter behov.

Som grundlag for NDF-vurderingen anvender Grønlands Naturinstitut retningslinjer anbefalet af CITES i bl.a. Conf 16.7. fra COP17¹, og CITES Scientific Authorities Checklist doc 11.3².

Retningslinjerne omfatter bl.a.:

- at den bedste videnskabelige information danner grundlag for en NDF
- at en NDF er resultatet af en videnskabelig vurdering der anviser om eksport kan være skadelig eller ej. Herunder om den overordnede fangst af arten vurderes at være bæredygtig.
- at usikkerhed vedr. status for en art medfører at den videnskabelige myndighed konkluderer, at der foreligger et utilstrækkeligt grundlag for en NDF
- at arten bevares i hele sit udbredelsesområde
- at adaptiv forvaltning, som inkluderer regulering af fangsten og monitoring/overvågning er etableret

Tilsvarende retningslinjer for udarbejdelsen af NDF anvendes også i Canada. Administrativt er der dog forvaltningsmæssige forskelle mellem Grønland og Canada. I Canada sikrer et sporingssystem, at et givet produkt følges af en angivelse af hvilken bestand produktet stammer fra. Således kan der i Canada, afhængig af bæredygtigheds status, gives en NDF-erklæring for nogle isbjørnebestande, men ikke for andre.

Oversigt og konklusion

Fangsten af vågehval i Vestgrønland følger den videnskabelige rådgivning fra den Internationale Hvalfangstkommission, og der kan derfor afgives en NDF for denne bestand.

For narhval, hvidhval, hvalros og isbjørn foretages der ligeledes regelmæssig international vurdering af bæredygtigheden af fangsten. For disse arter opdateres en vurdering af bæredygtigheden årligt i relation til CITES. I dette dokument gives en NDF-erklæring for hvalros, mens dette ikke er muligt for narhval, hvidhval og isbjørn. Dette skyldes, at fangsten overstiger rådgivningen for bæredygtighed for fire bestande af narhval (Inglefield Bredning,

¹ <https://cites.org/sites/default/files/document/E-Res-16-07-R17.pdf>

² <https://cites.org/eng/cop/11/info/03.pdf>

Melville Bugt, Ittoqqortoormiit og Tasiilaq) og for hvidhval i Østgrønland, samt at der p.t. ikke foreligger en gældende rådgivning for isbjørn i Østgrønland.

I 2019 kom den første internationale rådgivning for marsvin. Marsvin kan dog ikke modtage en NDF-erklæring da den nuværende fangst ikke er bæredygtig. For de fleste andre arter af småhvaler foreligger der ikke en videnskabelig vurdering af bæredygtigheden af fangsten, og uden et sådant videnskabeligt grundlag kan der ikke afgives en NDF-erklæring.

NDF-tabel gældende indtil 2024 vurderingen foreligger. **Grøn = NDF** **Rød = Ingen NDF**

Vågehval i Vestgrønland	Narhval	Hvidhval
Andre småhvaler ³	Hvalros	Isbjørn

Baggrund

Den første vurdering af en NDF i Grønland var narhval i 2006. Denne resulterede ikke i en NDF, men fra 2009 opnåede narhvalfangsten en NDF. De første vurderinger for hvidhval, isbjørn og hvalros er fra 2007, og her opnåede hvidhval en NDF. Ved en revurdering i 2011 opnåede hvalros en NDF som blev bekræftet i 2015. I 2016 blev der afgivet NDF for hvidhval, og vågehval i Vestgrønland, mens der ikke var grundlag for isbjørn, hvalros, og alle arter af småhvaler undtagen hvidhval. I 2017 blev hvalros tilføjet til listen over arter med NDF, og i 2023 blev hvidhval taget af listen for første gang siden 2007.

Indtil 2015 blev disse erklæringer udarbejdet efter forespørgsel fra Grønlands Selvstyre, og blev opdateret uregelmæssigt. Fra 2016 er der indført en arbejdsprocedure, der sikrer, at erklæringerne opdateres årligt, således at de stemmer overens med de aktuelle forhold. Herudover blev en vurdering indført for fire arter af småhvaler hvor der er en fangst, men ingen regelmæssig vurdering af bæredygtigheden af fangsten. Disse arter er marsvin, grindehval, hvidnæset delfin og spækhugger. For disse arter er fangsten ureguleret, og der er usikkerhed om fangsttallene. Endvidere foreligger der ikke regelmæssige bestandsopgørelser eller international rådgivning om udnyttelsesniveau. Der er således en høj grad af usikkerhed vedr. status og ikke tilstrækkeligt videnskabeligt grundlag for en NDF for disse arter. I 2019 kom den første NAMMCO rådgivning for marsvin, og den modtager nu sin egen vurdering.

I de første erklæringer vurderedes en række forhold, der måtte have indflydelse på eksportens betydning for udnyttelsen af de forskellige arter. For narhval, isbjørn og hvalros kan det ikke udelukkes, at eksporten har en reel indflydelse, da det er økonomisk betydningsfulde produkter, der eksporteres fra dyrene. Det betyder, at det reelt er bæredygtigheden af den samlede fangst, der bestemmer, om der kan afgives en NDF-erklæring. For hvidhvalen og andre småhvaler er eksporten af andet end spiselige produkter formentlig ikke en trussel i sig selv. Samme bæredygtighedsprincip følger dog for alle arter jf. CITES retningslinjer, således at en NDF erklæring er en vurdering af, at udnyttelsen af arten i Grønland er bæredygtig.

³ Marsvin, grindehval, hvidnæset delfin og spækhugger

Vurderingen af bæredygtighed afhænger af om den totale fangst er bæredygtig i forhold til de videnskabelige rådgivninger fra IWC⁴, NAMMCO⁵, JCNB⁶, JCPB⁷ eller IUCN/PBSG⁸. Den rådgivning der ligger til grund for en vurdering af bæredygtighed i år X, er normalt den seneste rådgivning der er fremlagt for en kommission (uafhængig af om rådgivningen er vedtaget af kommissionen eller ej, og uafhængig af om den pågældende kommission har forvaltningsansvaret eller ej), så længe denne ikke er fremlagt senere end udgangen af juni måned i år X. Dette gælder dog ikke for bestande der stort set kun jages om foråret (hvalros i Vestgrønland). Her skal rådgivningen være fremlagt senest ved udgangen af år X-1.

I vurderingen tages der hensyn til dyr der går tabt i jagten. En fangst-rådgivning hvor dette tab er fratrukket er markeret med en *, mens en total-removal-rådgivning der inkluderer tab ikke har nogen *. Da der ikke foreligger pålidelige tal for, hvor mange hvidhval, narhval og hvalrosser, der går tabt i jagten per år, er der anvendt de tabsrater, der ligger til grund for rådgivningen. Selv om nogle af disse tabsrater kan diskuteres, er det vigtigt at bruge de samme tabsrater, når bæredygtigheden af fangsten skal vurderes. Dette skyldes, at et overvurderet historisk tab også kan give en overvurdering af den fremtidige bæredygtige udnyttelse. Ligeledes skal disse fangststal inkludere dyr, der er fanget uden for kvoten; det være sig f.eks. isbjørne, der er nedlagt i selvforsvar, eller hvaler, der aflives, fordi de har viklet sig ind i garn. Hvaler, der fanges fra sassat, er ikke medregnet, da disse ses som en del af den naturlige dødelighed.

Den videnskabelige rådgivning søger typisk at fastlægge en gennemsnitlig årlig fangst, der anses som bæredygtig over en årrække, og som sådan er der rum for, at den årlige fangst kan svinge omkring dette niveau. Dette er også typisk afspejlet i kvoterne, hvor det for en del arter er muligt at overføre fangst mellem år, således at en overfangst et år kan fratrækkes næste års kvote, mens en underfangst kan øge kvoten det næste år. For at undgå år til år svingninger i NDF vurderes bæredygtigheden derfor over en treårig periode, hvor det vurderes om den totale fangst de sidste tre år har været mindre end eller lig med den totale anbefalede fangst (svarende til den videnskabelige rådgivning fra IWC, NAMMCO, JCNB, JCPB og IUCN/PBSG) for den samme periode. Bemærk at den tre-årige vurdering er til for at reducere uhensigtsmæssige svingninger, og det er således ikke altid et absolut krav for, at der kan afgives en NDF-erklæring.

Sidst men ikke mindst, skal vurderingen foretages per bestand, og det er kun, hvis fangsten er bæredygtig for alle bestande i Grønland for en art, at der kan afgives en NDF-erklæring, idet der i Grønland ikke er et sporingssystem, der kan fastslå fra hvilken bestand, et givet produkt kommer. For bestande, som deles med Canada, er fangst (og tab) i Canada taget med i beregningen af bæredygtighed.

⁴ International Whaling Commission

⁵ North Atlantic Marine Mammal Commission

⁶ Canada - Greenland Joint Commission for Narwhal and Beluga

⁷ Canada – Greenland Joint Commission for Polar Bear

⁸ The Polar Bear Specialist Group under the International Union for the Conservation of Nature

Narhval

Fangsterne i Vestgrønland frem til og med 2021 er underlagt NAMMCO/JCNCB-rådgivningen fra 2015, mens 2022 fangsterne er vurderet i forhold til rådgivningen fra JWG-mødet i december 2021. Her er rådgivningsmodellen med nul fangster i Melville Bugt brugt i nedenstående tabeller for allokering af rådgivningen, da det er den model der har flest bæredygtige fangster på tværs af alle områder (alle allokeringermodeller i rådgivningen giver dog samme NDF-resultat). Alle fangster i Østgrønland vurderes i forhold til NAMMCO rådgivningerne fra 2019 og frem (der alle er ens).

Det vides ikke, i hvilket omfang tab er inkluderet i den rapporterede fangst, og udgangspunktet er her, at den ikke er inkluderet. Det bør i øvrigt bemærkes at rådgivningen for narhval i Vestgrønland er udregnet per fangstområde baseret på fordelingen af fangster og bestande i Canada og Vestgrønland. Vi inkluderer derfor ikke Canadiske fangster i NDF'en, da dette allerede i et vist omfang er indregnet i rådgivningen.

Samlet set kan der ikke gives en NDF-erklæring for narhval i Grønland, da fangsten overstiger rådgivningen for Inglefield Bredning, Melville Bugt, Ittoqqortoormiit, Tasiilaq, og Kangerlussuaq.

Etah	Rapporteret Fangst	Urapporert fangst	7.5% tab	Anden Aflivning	Total	Rådgivning
2020	2	0	0	0	2	5
2021	3	0	0	0	3	5
2022	0	0	0	0	0	38*
i alt	5	0	0	0	5	48

Inglefield Bredning	Rapporteret Fangst	Urapporert fangst	7.5% tab	Anden aflivning	Total	Rådgivning
2020	91	2 ^{#1}	7	0	100	98
2021	91	1 ^{#1}	7	0	99	98
2022	77	0	6	1 ^{#2}	78*	52*
i alt	259	3	20	1	277	248

#1:Ulovlig fangst; #2:bifangst

Melville Bugt	Rapporteret Fangst	Urapporert fangst	15% tab	Anden aflivning	Total	Rådgivning
2020	61	0	9	0	70	70
2021	70	0	11	0	81	70
2022	84	0	13	0	84	0*
i alt	215	0	33	0	235	140

Uummanaq	Rapporteret Fangst	Urapporert fangst	15% tab	Anden aflivning	Total	Rådgivning
-----------------	--------------------	-------------------	---------	-----------------	--------------	-------------------

2020	16	0	2	0	18	154
2021	143	0	21	0	164	154
2022	220	0	33	3 ^{#1}	223	123*
i alt	379	0	56	3	405	431

#1:bifangst

Disko Bugt	Rapporteret Fangst	Urappporteret fangst	15% tab	Anden aflivning	Total	Rådgivning
2020	68	0	10	0	78	97
2021	92	0	14	0	106	97
2022	80	0	12	0	80	54*
i alt	240	0	36	0	264	248

Ittoqqortoormiit	Rapporteret Fangst	Urappporteret fangst	15% tab	Anden aflivning	Total/ Fangst*	Rådgivning
2020	36	0	5	0	41	0
2021	2	0	0	0	2	0
2022	45	0	7	0	52	0
i alt	83	0	12	0	95	0

Tasiilaq og Kangerlussuaq	Rapporteret fangst	Urappporteret fangst	15% tab	Anden aflivning	Total/ Fangst*	Rådgivning
2020	21	1 ^{#1}	3	0	25	0
2021	18	0	3	0	21	0
2022	19	0	3	0	22	0
i alt	58	1	9	0	68	0

#1:Ulovlig fangst

Hvidhval

Fangsterne for 2020 er dækket af 2015-rådgivningen fra NAMMCO/JCNB JWG, der blev gentaget i 2018. Rådgivningen inkluderede et gennemsnitligt tab på 8,5%, og den er gældende for vinterfangsten i Vestgrønland. Fangsterne for 2021 og 2022 er vurderet i forhold til JWG-rådgivningen fra 2020, hvor der er adskilte rådgivninger for Vestgrønland og Qaanaaq området. Der tages i denne NDF ikke yderligere hensyn til fangster i Canada.

Det vides ikke, i hvilket omfang tab er inkluderet i den rapporterede fangst, og udgangspunktet er her, at den ikke er inkluderet. Samlet set kan der ikke gives en NDF-erklæring for hvidhval i Grønland, da fangsten overstiger rådgivningen for Østgrønland.

Vestgrønland	Rapporteret Fangst	Urappporteret Fangst	8.5% tab	Anden aflivning	Total	Rådgivning
2020	177	1 ^{#1}	15	0	193	320
2021	297	3 ^{#1}	26	0	300*	265*
2022	151	0	13	0	151*	265*
i alt	625	4	54	0	644	850

#1:ulovlig fangst

Qaanaaq	Rapporteret fangst	Urappporteret Fangst	5.0% tab	Anden aflivning	Total	Rådgivning
2020	12	0	1	0	13	fangst ok
2021	9	0	0	0	9*	37*
2022	54	0	3	0	54*	37*
i alt	75	0	4	0	63*	74*

Østgrønland	Rapporteret fangst	Urappporteret Fangst	8.5% tab	Anden aflivning	Total	Rådgivning
2020	0	0	0	3 ^{#2}	3	0
2021	0	0	0	0	0	0
2022	16	12 ^{#1}	2	0	30	0
i alt	16	12	2	3	33	0

#1:ulovlig fangst; #2:bifangst

Marsvin

I 2019 kom den første NAMMCO rådgivning for fangst af marsvin i Grønland. Den konkluderede at en samlet årlig fangst med tab på 2.900 dyr er bæredygtig, svarende til en årlig landet fangst på 2.629 marsvin. På grund af tilsyneladende problemer med rapporteringen af alle

fangster, konkluderede NAMMCO SC at dette svarer til en årlig rapporteret fangst af 1.869 marsvin. Der er p.t. ingen restriktioner på fangst af marsvin i Grønland, og med en gennemsnitlig årlig rapporteret fangst på 4.148 dyr for 2020 og 2021, kan der ikke gives en NDF-erklæring for marsvin i Grønland.

Hvalros

De relevante rådgivninger for Qaanaaq, Vestgrønland, og Østgrønland er alle fra 2019 (2018 Annual Report). Rådgivningen for Qaanaaq og Vestgrønland relaterer til landet fangst i Grønland, efter den forventede fangst i Canada er trukket fra den samlede anbefaling for bestandene.

Der afgives en NDF-erklæring for hvalros i Grønland, da fangsten ligger under rådgivningen for alle bestande.

Qaanaaq	Rapporteret fangst	Urapporert Fangst	Canadisk fangst	15% tab	Anden aflivning	Fangst*	Rådgivning
2020	21	0	-	3	0	21*	79*
2021	48	0	-	7	0	48*	79*
2022	55	0	-	8	0	55*	79*
i alt	124	0	-	18	0	124*	237*

Vestgrønland	Rapporteret fangst	Urapporert fangst	Canadisk fangst	15% tab	Anden Aflivning	Total/ Fangst*	Rådgivning
2020	75	0	-	11	0	75*	74*
2021	67	0	-	10	0	67*	74*
2022	63	2 ^{#1}	-	10	0	65*	74*
i alt	205	2	-	31	0	207*	222

#1:ulovlig fangst

Østgrønland	Rapporteret fangst	Urapporert fangst	11.5% tab	Anden aflivning	Total/ Fangst*	Rådgivning
2020	8	0	1	0	8*	17*
2021	12	0	1	0	12*	17*
2022	6	0	1	0	6*	17*
i alt	26	0	3	0	26*	51*

Isbjørn

Der er rådgivning for isbjørn fra 2017 for Kane Basin og Baffin Bugt, og der er ingen rådgivning for bestanden i Østgrønland. En tælling for Davis Strædet viste at bestanden er stor og sandsynligvis svagt faldende fra 2007 - 2018. Fangsten af isbjørne fra Davis Strædet bestanden foregår primært i Canada. Da der mangler rådgivning for bestanden i Østgrønland, kan der ikke afgives en NDF, selv om fangsten i Kane Basin og Baffin Bugt anses som bæredygtig. Der ville være mulig at afgive NDFer for Kane Basin og Baffin Bugt, hvis isbjørnprodukter fra disse bestande kunne spores.

I tabellerne er den Canadiske fangst i år x fangsten fra juli (x-1) til juni (x).

Kane Basin	Rapporteret Fangst / aflivning	Urappporteret Fangst	Canadisk Fangst / aflivning	? % tab	Anden aflivning	Total	Rådgivning
2020	9	1 ^{#1}	0	-	0	10	10
2021	7	0	0	-	0	7	10
2022	8	0	0	-	0	8	10
i alt	24	1	0	-	0	25	30

#1:Ulovlig fangst

Baffin Bay	Rapporteret Fangst / aflivning	Urappporteret Fangst	Canadisk Fangst / aflivning	? % tab	Anden aflivning	Total	Rådgivning
2020	70	0	74	-	0	144	160
2021	77	0	68	-	0	145	160
2022	82	0	65	-	1	148	160
i alt	229	0	207	-	4	440	480

Davis Strait	Rapporteret fangst / aflivning	Urappporteret fangst	Canadisk Fangst / aflivning	? % tab	Anden aflivning	Total	Rådgivning
2020	3	0	64	-	3 ^{#3}	70	Fangst ok
2021	2	0	49	-	0	51	Fangst ok
2022	1	0	55	-	0	56	Fangst ok
i alt	6	0	168	-	3	177	Fangst ok

#3 Nødværge

Østgrønland	Rapporteret fangst	Urappporteret fangst	? % tab	Anden Aflivning	Total	Rådgivning
2020	70	3 ^{#1}	-	2 ^{#3}	75	Ingen
2021	51	1 ^{#1}	-	0	52	Ingen
2022	68	0	-	2	70	Ingen
i alt	189	4	-	4	197	Ingen

#1:Ulovlig fangst #3 Nødværge